

Barn och ungdoms- samverkan (BUS)

Verksamhetsberättelse 2025

Typ av styrdokument: Verksamhetsberättelse
Beslutande instans: Barn- och ungdomsnämnden
Datum för beslut: 2026-02-17
Diarienummer: 2025.355 BUN

Gäller för: Perioden 2025

Organisation och uppdrag

BUS-verksamheten ska genom samverkan mellan Socialnämnden, Barn- och ungdomsnämnden, Kultur och utbildningsnämnden samt andra samhällsaktörer samordna olika resurser för att dels öka effektiviteten i det psykosocialt förebyggande arbetet med barn och ungdomar och dels främja demokratiska värderingar, en god livsstil och folkhälsa hos barn och ungdomar.

Verksamheten ska initiera, planera, organisera, stödja och följa upp arbetet riktat till barn, ungdomar och deras familjer. All personal som har kompetens och arbetar med barn och ungdomar inom de tre BUS-förvaltningarna är därmed berörda av denna verksamhet.

BUS styrgrupp består av ordförande respektive vice ordförande från vardera nämnd.

Politisk samverkan

Politisk samverkan ska ske mellan berörda nämnder. Detta sker genom två möten per år, ett på våren och ett på hösten. Vårens möte ska behandla det gångna året och nuläget, höstens möte behandlar nuläge och framtid. På så sätt möjliggörs för politiken i de berörda nämnderna att samordna arbetet med barn och ungdomar och föra in det i sina politiska prioriteringar för kommande år.

Förvaltningarnas samverkan

Idag finns flera forum för samverkan för barn och unga där berörda nämnder ingår samt andra verksamheter så som hälso- och sjukvård och polis. Vilka samverkansformer som finns på tjänstemannanivå kan variera under mandatperioden.

Arbete under perioden

Områden för samverkan

Utifrån förvaltningarnas analyser inom BUS arbetsområden identifierade BUS presidium 2024 aktuella samverkansområden. Arbetet under 2025 har fortsatt inom dessa tre övergripande områden:

- Fullföljda studier, inklusive insatser för att främja skolnärvaro och åtgärda hög frånvaro
- Ungas hälsa
- Drog- och brottsförebyggande arbete

Dessa områden ingår i BUS generella uppdrag och överlappar varandra. God hälsa hänger nära samman med goda studieresultat och vice versa. Hälsa och möjligheten att fullfölja studier utgör i sin tur en grund för ett liv i innanförskap, vilket är en central del i det drog- och brottsförebyggande arbetet. Det gemensamma arbetet behöver därför ske i ett helhetsperspektiv, med samverkan mellan de olika skolformerna såsom förskola, grundskola och gymnasium men även med andra kommunala aktörer som socialtjänsten och fritidsverksamheten, med målet att fler unga ska fullfölja sina studier.

Arbetet med ungas livsvillkor och möjligheter sker också genom samverkan kring de ungdomar som omfattas av kommunens aktivitetsansvar eller där barnet och/eller familjen är i behov av sociala insatser på individ- eller gruppnivå. Samma helhetssyn gäller för ungdomars fritid, där verksamheten planeras och genomförs utifrån ungas behov av en meningsfull fritid.

Under 2025 har BUS olika samverkansgrupper fortsatt att utvecklat formerna och strukturerna för samverkan.

Insatser i fokus under året

Samverkan polis och räddningstjänst

Samverkan med polisen har under året gett en gemensam lägesbild kring ungdomars situation i kommunen. Samverkan och dialogerna mellan kommunen och polisen berör främst droger, alkohol, våld och kriminalitet. Polisen beskriver att ungdomar ofta har en liberal syn på narkotika och att användningen i huvudsak förekommer bland dem med normbrytande beteenden, även om läget inte bedöms som akut. Förebyggande insatser sker genom föreläsningar i årskurs 7 och återkommande besök på gymnasiet, där cirka 15 klasser per termin nås. Polisen informerar då om droger, kriminalitet samt digitalt beteende och lagliga respektive olagliga aspekter av sociala medier. Samtidigt konstateras att alkoholkonsumtionen bland ungdomar minskat, liksom användningen av lustgas. I samverkan med

socialtjänsten har även ökningen av våldsutövning, särskilt bland flickor, samt risk för rekrytering till kriminella nätverk lyfts som viktiga utmaningar.

Under året har räddningstjänsten tillsammans med berörda förvaltningar påbörjat ett arbete för att öka vuxennärvaron i miljöer där barn och unga rör sig. Samarbetet med skolan och andra aktörer bidrar till att stärka både trygghet och det förebyggande arbetet. När ungdomar möter personal från dessa verksamheter i vardagliga situationer får de möjlighet att lära känna vuxna som kan visa på ansvarstagande och engagemang i samhället.

Genom gemensamma utbildningar kan skola, polis och räddningstjänst ge unga en tydlig bild av risker, konsekvenser och hur trygghet skapas i praktiken. Det skapar en mer öppen dialog mellan unga och samhällsaktörer. När kontaktytorna blir fler och relationerna stärks ökar också ungas förståelse för de verksamheter som arbetar med säkerhet och trygghet. Detta kan bidra till färre ordningsstörande incidenter och en större tillit till de aktörer som finns i deras närmiljö. På längre sikt kan det också påverka hur polis och räddningstjänst uppfattas – från att främst ses som insatsstyrkor till att betraktas som tillgängliga och medmänskliga delar av samhället. Sammantaget ger detta bättre förutsättningar för ett långsiktigt och effektivt förebyggande arbete.

Skolsocialt arbete

Kommunfullmäktige har sedan 2021 en satsning på skolsocialt arbete. Initialt var barn- och ungdomsnämnden huvudman för teamet men sedan 2024 delas huvudmannaskapet mellan Socialnämnden och Barn- och ungdomsnämnden. Syftet med det skolsociala arbetet är att arbeta förebyggande och för att motverka frånvaro och få frånvarande elever tillbaka till skolan och därmed undvika att skolfrånvaro befästs.

Under våren 2025 gjordes ett nytag i arbetet, och enhetscheferna har sedan dess presenterat de insatser som genomförts. Fokus har legat på att skapa gemensamma bilder av arbetsgruppens förväntningar, tidiga insatser och prioriteringar inom de olika förvaltningarna. Ett samverkansdokument har tagits fram som tydliggör formerna för samverkan på alla nivåer. Den nya socialtjänstlagen, med betoning på tidiga och samordnade insatser, har underlättat samarbetet och möjliggjort snabb hjälp för att bromsa negativ utveckling. Skolplikt lyfts fram som en viktig friskfaktor för psykisk hälsa och som grund för goda framtidsförutsättningar.

Socialförvaltningen och barn- och ungdomsförvaltningen har etablerat samverkan med särskilt fokus på förskola och årskurs F–6, medan högstadiet omfattas av en särskild satsning på skolnärvaro. Arbetet har inkluderat kartläggning av frånvaro, ökad tillgänglighet för vårdnadshavare samt stöd genom familjebehandlare, skolsocionomer och föräldragrupper enligt ABC-programmet. Inventeringsmöten har utvecklats som komplement till SIP för att ge familjer snabb hjälp och skapa en gemensam bild. En ny insats med fem tematiska träffar har startats, där skolpsykologer leder barngrupper för att stärka både föräldrar och barn.

Barn- och ungdomsnämnden har dessutom satsat på fyra socialpedagoger som kompletterar elevhälsans uppdrag genom relationsskapande aktiviteter och stöd vid

övergångar mellan stadier. Framåt handlar arbetet om att nå fler vårdnadshavare, utveckla inventeringsmöten, erbjuda digitala föräldragrupper och föräldracaféer samt fördjupa kunskapen om orsaker till skolfrånvaro. Samverkan mellan förvaltningar och långsiktighet lyfts som avgörande för att skapa hållbara resultat.

Folkhälsoarbete

Inom ramen för folkhälsoarbetet har en rad insatser pågått under året med fokus på barn och unga. Föräldrastödet har utvecklats och förstärkts, både universellt och selektivt, för att stärka föräldrar som en viktig resurs i barns uppväxt och skolgång. Familjens hus i Sollebrunn har byggts vidare som en arena för stöd till familjer, där olika aktiviteter och kompetenshöjande insatser erbjuds. I skola och förskola har riktade insatser genomförts för att möta skillnader i betyg, behörighet och skolfrånvaro. Samtidigt har arbetet med psykisk hälsa förstärkts genom samordning av aktiviteter kopplade till den lokala suicidpreventiva planen och genom utveckling av det våldsförebyggande arbetet, där en halvtidssamordnare finansierats. Barn och unga har också inkluderats i satsningar på fysisk aktivitet och rörelseglädje, samt i det fortsatta arbetet med att förebygga ohälsosamma levnadsvanor och minska riskerna kopplade till alkohol, narkotika, doping, tobak och spel.

Tidigare initierade insatser

Drogförebyggande arbete

Inom ramen för BUS-samverkan sker gemensamt arbete inom ramen för kommunens drogförebyggande arbete. Screening sker genom hälsosamtalen som sker i årskurs 4 och 8 samt år 1 på gymnasiet. Insatser sker riktade till elever från årskurs fyra genom regelbundna besök av kommunens fältassistenter och polis. I grund- och gymnasieskolans uppdrag ingår arbete kring hälsa och droger. Mini-Maria liksom Ungdomsmottagningen besöker och informerar om sin verksamhet vid kommunens skolor. Ytterligare arbete i samverkan med hemmen genom olika dialoger mellan skola och vårdnadshavare.

Gemensamt och prioriterat arbete i Norra kommundelen

Under 2022 inleddes ett arbete med att se stärkta resurser och bättre förutsättningar för barn, unga och deras familjer norra kommundelen. Fullföljda studier och därmed skolan utgör en viktig arena för ett gemensamt fokus för kommunens verksamheter. Prioriterat arbete sker inom de olika förvaltningarnas kärnuppdrag riktat mot norra kommundelen liksom genom andra satsningar inom ramen för folkhälsoarbetet.

Familjecentralsliknande verksamhet

Sedan 2023 är arbete med familjecentrerat arbetssätt och familjecentralslikande verksamhet förstärkt. I dagsläget sker bland annat arbete i Sollebrunn med behandlare från

socialförvaltningen och utökad öppen förskola till fyra dagar i veckan. Arbetet har fortsatt under 2024 och 2025. Familjecentrerat arbetssätt sker med utgångspunkt i hela familjen, eller blivande familjen, och deras levnadsvillkor med målet att förbättra uppväxtvilkoren för barn genom att stärka familjen.